

Soudní dvůr Evropské unie

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 75/16

V Lucemburku dne 13. července 2016

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-154/15
Francisco Gutiérrez Naranjo proti Cajasur Banco S. A. U., ve věci
C-307/15 Ana María Palacios Martínez proti Banco Bilbao Vizcaya
Argentaria SA a ve věci C-308/15

Tisk a informace

Banco Popular Español SA proti Emilio Irlés López a Teresa Torres Andreu

**Podle generálního advokáta P. Mengozziho je časové omezení prohlášení
neplatnosti ustanovení o minimální úrokové sazbě obsažených ve smlouvách
o hypotečním úvěru ve Španělsku slučitelné s unijním právem**

*Toto omezení je odůvodněno makroekonomickými zájmy spojenými s velkým rozsahem užívání
těchto ustanovení.*

Ve Španělsku dala řada osob podnět k zahájení soudního řízení vůči finančním institucím s tvrzením, že ustanovení o minimální úrokové sazbě obsažená ve smlouvách o hypotečním úvěru uzavíraných se spotřebiteli jsou zneužívající, a spotřebitelé jimi tedy nejsou vázáni. Předmětná ustanovení stanoví, že i když se úroková sazba sníží pod určitou hranici (neboli „podlahu“), spotřebitel nadále platí minimální úroky, které odpovídají uvedené hranici, aniž by mohl využít sazby nižší, než je tato hranice.

Rozsudkem ze dne 9. května 2013 shledal Tribunal Supremo (nejvyšší soud, Španělsko) ustanovení o minimální úrokové sazbě zneužívajícími, neboť spotřebitelé nebyli odpovídajícím způsobem informováni o ekonomické a právní zátěži, kterou na ně uvedená ustanovení přenášejí. Tribunal Supremo nicméně rozhodl omezit časové účinky prohlášení neplatnosti uvedených ustanovení tak, že tyto účinky působí nikoliv zpětně, ale od data vydání jeho rozsudku.

Spotřebitelé dotčení uvedenými ustanoveními požadují vrácení částek, které dle jejich názoru bezdůvodně zaplatili finančním institucím od data uzavření svých úvěrových smluv. V řízeních o těchto nárocích se Juzgado de lo Mercantil n° 1 Granada (obchodní soud č. 1 v Granadě, Španělsko) a Audiencia Provincial de Alicante (provinční soud v Alicante, Španělsko) tážou Soudního dvora, zda je omezení účinků prohlášení neplatnosti na období od data vydání rozsudku Tribunal Supremo slučitelné se směrnicí o zneužívajících klauzulích¹, neboť dle této směrnice taková ustanovení spotřebitele nezavazují.

V dnešním stanovisku generální advokát P. Mengozzi konstatuje, že směrnice nezavádí harmonizaci sankcí použitelných v případě, že je smluvní ustanovení shledáno zneužívajícím, a nevyžaduje tedy od členských států, aby stanovily zpětnou neplatnost takového ustanovení.

Generální advokát uvádí, že směrnice taktéž nestanoví podmínky, za nichž je vnitrostátní soud oprávněn omezit účinky rozhodnutí, jimiž se shledává zneužívající povaha smluvního ustanovení. Členským státům proto přísluší, aby tyto podmínky upravily ve svém vnitrostátním právním řádu, aniž by tím bylo dotčeno dodržování zásad rovnocennosti a efektivity podle unijního práva.

Co se týče zásady rovnocennosti², generální advokát zdůrazňuje, že Tribunal Supremo neomezuje časové účinky svých rozhodnutí pouze ve sporech týkajících se unijního práva. Právě naopak, je nesporné, že uvedený soud již využil takové možnosti ve sporech čistě vnitrostátních.

¹ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [o zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993 L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

² Zásada rovnocennosti vyžaduje, aby se dotčené vnitrostátní pravidlo použilo bez rozdílu na žaloby, které jsou založeny na porušení unijního práva, i na žaloby založené na porušení vnitrostátního práva, mají-li podobný předmět a důvody.

Pokud jde o zásadu efektivit³, generální advokát má za to, že, jelikož zákaz používat ustanovení o minimální úrokové sazbě od 9. května 2013 a povinnost vrátit částky bezdůvodně přijaté od uvedeného data, představují sankci s odrazujícím účinkem, přispívají tato opatření k dosažení cílů sledovaných směrnicí.

Generální advokát navíc uznal, že při rozhodování o časových účincích rozhodnutí může nejvyšší soud vyvažovat ochranu spotřebitelů s makroekonomickými zájmy spojenými s velkým rozsahem užívání ustanovení o minimální úrokové sazbě. V této souvislosti má generální advokát za to, že uvedené zájmy mohou výjimečně odůvodnit časové omezení účinků prohlášení neplatnosti zneužívajících ustanovení, aniž by byla narušena rovnováha mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem.

Za těchto podmínek generální advokát navrhuje Soudnímu dvoru, aby prohlásil, že **časové omezení účinků prohlášení neplatnosti ustanovení o minimální úrokové sazbě** obsažených ve smlouvách o hypotečním úvěru ve Španělsku **je se směrnicí slučitelné**.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

³ Zásada efektivit vyžaduje, aby vnitrostátní procesní pravidlo neznemožňovalo nebo nadměrně neztěžovalo použití unijního práva.